מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את משמעות חידוש הברית והזיכרון הקהילתי בחג הסיגד
- לזהות עקרונות מנהיגות רוחנית מתוך דמות הקסים
- לתרגל מילות קישור של ניגוד וסיבה-תוצאה ולכתוב פסקת טיעון קצרה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת הנקרא

- 1. ב – כי החזרה אל רגע ההתחייבות מעצבת את זהות הקהילה בהווה
- 2. ג – היא מעגנת את החג ברצף היסטורי ורעיוני של חידוש ברית
- 3. ג – הנגשת ידע לכולם
- 4. ג – מידע, מיושרה ומשמירה על חזון משותף
- 5. ב – שכיסופים משותפים יכולים להפוך לחזון ולמקור חוסן קהילתי
- 6. א – שהמקום השתנה אך הכוונה והערכים נשמרו

חלק ב' – נכון או לא נכון

- 1. נכון – כך נכתב בטקסט, והחג נתפס כהשלמה לימי התשובה
- 2. לא נכון – האורית כתובה בשפת הגעז
- 3. לא נכון – הם תרגמו והסבירו את הדברים לאמהרית
- 4. נכון – כך נכתב בטקסט השלישי
- 5. לא נכון – הכיסופים היו משותפים והפכו לחוסן קהילתי

חלק ג' – השלימו מילה מתאימה

- 1. מהדהד
- 2. מחויבות
- 3. רצף
- 4. שחזור
- 5. מנגיש
- 6. שררה

חלק ד' – התאימו מושג להסבר

- 1 – ג (התחייבות מחודשת לשמירת המצוות)
- 2 – ה (געגוע משותף שהפך למקור כוח)
- 3 – ד (הסבר התורה לקהל בשפה מובנת)
- 4 – ב (חיבור בין סבים, הורים וילדים באותו טקס)
- 5 – א (יכולת לעמוד בקשיים בזכות חזון משותף)

חלק ה' – סדרו את מהלך בוקר החג

- 1. המתפללים לובשים בגדים לבנים ויוצאים לדרך
- 2. הקהל עולה אל פסגת ההר או מתכנס בטיילת
- 3. הקסים נושאים את האורית וקוראים ממנה
- 4. הקסים מתרגמים ומסבירים את הדברים לאמהרית
- 5. הקהל מתפלל, צם ומקבל מחדש את המצוות
- 6. בסיום נאמר "בשנה הבאה בירושלים"

חלק ו' – כתיבה קצרה

- 1. הקסים לא שלטו בכוח או בעושר אלא בידע, ביושרה ובהנגשת התורה לכולם, ולכן מנהיגותם נבעה מהקשבה והובלה מתוך הקהילה.
- 2. לדוגמה: החזרה השנתית לטקס מרעננת את המחויבות, והעמידה המשותפת של דורות יוצרת רצף שמעצב את ההווה.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התייחסות לרעיון שברית היא מחויבות מתחדשת
- דוגמה הקשורה לידע, יושרה או הקשבה כמקור מנהיגות
- זיהוי נכון של מילות קישור כגון אבל/אלא לניגוד ומאחר ש/לכן לסיבה

טיפים להפעלה:

- אפשר להקריא את הטקסטים בקול לפני התרגול כדי לחזק הבנה שמיעתית
- בחלק ה'בונים משפט' כדאי לעודד תלמידים להסביר בעל פה מדוע בחרו בסדר המילים או השלב שבחרו
- בפסקת הטיעון אפשר לאפשר שיתוף בזוגות לפני כתיבה אישית כדי להעשיר רעיונות

דף תרגול: חג הסיגד – זהות, זיכרון ומנהיגות

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

נקרא על חג הסיגד. נלמד על חידוש הברית, על הקסים ועל הגעגוע לירושלים. נתרגל מילים ומשפטים.

📖 מילון קטן:

ברית	הבטחה או קשר חזק בין העם לאלוהים
קסים	מנהיגים רוחניים בקהילת ביתא ישראל
אורית	ספרי התורה בשפת הגעז
געז	שפה עתיקה שבה כתובה האורית
כיסופים	געגוע חזק
חוסן קהילתי	יכולת של קהילה לעמוד בקשיים
לכידות	תחושת אחדות בין אנשים בקבוצה
שררה	שלטון וכוח על אחרים

1 חלק א' – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה הזיכרון הוא פעולה פעילה ולא רק שמירה?

א) כי הוא מתרחש רק פעם אחת ב) כי החזרה אל רגע ההתחייבות מעצבת את זהות הקהילה בהווה

ג) כי אין בו תפילה ד) כי הוא תלוי במקום אחד בלבד

2. מה תורמת ההשוואה לעזרא ונחמיה?

א) היא מראה שהחג חדש לגמרי ב) היא מוכיחה שהחג נחגג בבבל

ג) היא מעגנת את החג ברצף היסטורי ורעיוני של חידוש ברית ד) היא מסבירה את צבע הבגדים

3. למה הקסים תרגמו את התורה?

א) העדפת המשכילים ב) מנהיגות של כוח ג) הנגשת ידע לכולם ד) שמירה על סוד

4. מאיפה באה הסמכות של הקסים?

א) מכוח צבאי ב) מתפקיד שקיבלו מהשלטון ג) מידע, מיושרה ומשמירה על חזון משותף

ד) מעושר משפחתי

5. מה טקסט 3 רוצה להגיד?

א) שאין קשר בין עבר להווה ב) שכיסופים משותפים יכולים להפוך לחזון ולמקור חוסן קהילתי

ג) שהגעגוע הוא רגש פרטי בלבד ד) שהחג נעלם אחרי העלייה

6. מה הכוונה במשפט הזה?

א) שהמקום השתנה אך הכוונה והערכים נשמרו ב) שהחג בוטל

ג) שהנוף בירושלים דומה לנוף באתיופיה ד) שהקסים אינם רואים היטב

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	חג הסיגד חל חמישים יום אחרי יום הכיפורים.	☐	☐
2	האורית כתובה בשפה העברית.	☐	☐
3	הקסים שמרו את פירוש התורה לעצמם ולא הסבירו אותו לקהל.	☐	☐
4	כיום הסיגד הוא חג רשמי במדינת ישראל.	☐	☐
5	לפי הטקסט, הכיסופים לירושלים היו רגש אישי בלבד ולא קשורים לקהילה.	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו מילה מתאימה

השלימו את המילה החסרה.

1. לפי המסורת, החג _____ את חידוש הברית בימי עזרא ונחמיה.

2. ברית איננה אירוע חד־פעמי אלא _____ שיש לרענן.

3. החזרה השנתית אל הטקס יוצרת _____ בין הדורות.

4. העלייה להר היא _____ סמלי של מעמד קבלת התורה.

5. המנהיג הרוחני אינו שומר את הידע לעצמו אלא _____ אותו לכולם.

6. סמכות הקסים לא נבעה מכוח או מ _____ .

4 חלק ד׳ – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חידוש ברית	___	**א.** יכולת לעמוד בקשיים בזכות חזון משותף
2. כיסופים לירושלים	___	**ב.** חיבור בין סבים, הורים וילדים באותו טקס
3. תרגום והנגשה	___	**ג.** התחייבות מחודשת לשמירת המצוות
4. רצף בין־דורי	___	**ד.** הסבר התורה לקהל בשפה מובנת
5. חוסן קהילתי	___	**ה.** געגוע משותף שהפך למקור כוח

5 חלק ה׳ – סדרו את מהלך בוקר החג

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הקסים נושאים את האורית וקוראים ממנה
☐	הקסים מתרגמים ומסבירים את הדברים לאמהרית
☐	הקהל עולה אל פסגת ההר או מתכנס בטיילת

☐	הקהל מתפלל, צם ומקבל מחדש את המצוות
☐	בסיום נאמר "בשנה הבאה בירושלים"
☐	המתפללים לובשים בגדים לבנים ויוצאים לדרך

6 חלק ו' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מדוע מנהיגותם של הקסים נחשבת למנהיגות של רוח ולא של כוח.

2. כתבו שתי דוגמאות לכך שהזיכרון בחג הוא "פעולה מכוונת" ולא רק שמירה על העבר.

כרטיס יציאה

מהי המשמעות של חידוש הברית בחג הסיגד?

תנו דוגמה אחת למנהיגות שאינה מבוססת על כוח.

כתבו מילת קישור אחת המבטאת ניגוד ואחת המבטאת סיבה.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀